

MEMO QUICKSCAN NATUURTOETS GEMEENTEWERF

Aan: Gemeente Bronckhorst
Datum: 30-05-2022
Project nr: 3684.01
Betreft: Memo quickscan natuurtoets Gemeentewerf

1. INLEIDING

Buro Ontwerp & Omgeving heeft een quickscan natuurtoets uitgevoerd op de gemeentewerf, aan de Toonkweg en Kampweg te Zelhem, aangezien de gemeentewerf mogelijk wordt gebruikt voor de realisatie van woningbouw. Op de navolgende afbeelding is de ligging van het de gemeentewerf weergegeven.

Figuur 1. Ligging gemeentewerf (rood kader) aan de Toonkweg en Kampweg.

Omschrijving projectgebied

De gemeentewerf bestaat uit een hoofdgebouw, kleine open stalling, transformatorhuisje, container, twee vijvers, houtopstanden, bosschages en asfaltverharding met her en der (bouw)materialen. Figuur 2 geeft een sfeerimpressie van het projectgebied.

Figuur 2. Kleine open stalling (linksboven), hoofdgebouw met container en (bouw)materialen (rechtsboven), transformatorhuisje (linksonder) en een vijver met op de achtergrond het hoofdgebouw en een tweede vijver (rechtsonder).

Geplande werkzaamheden

De ontwikkeling op deze locatie voorziet mogelijk in de sloop van de aanwezige bebouwing en de realisatie van nieuwe woningen.

Veldbezoek quickscan

Het veldbezoek is uitgevoerd op 12 april 2022 en vond plaats tussen 13:30 en 14:30. Tijdens het veldbezoek was het zonnig, stond er een matige wind (OZO3) en was het circa 19 graden Celsius. Er is gekeken naar het terrein en de geschiktheid hiervan voor beschermde plant- en diersoorten. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten, met inbegrip van sporen als braakballen, uitwerpselen, nesten en andere mogelijke verblijfplaatsen.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de huidige wet- en regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van het projectgebied voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van deze soorten.

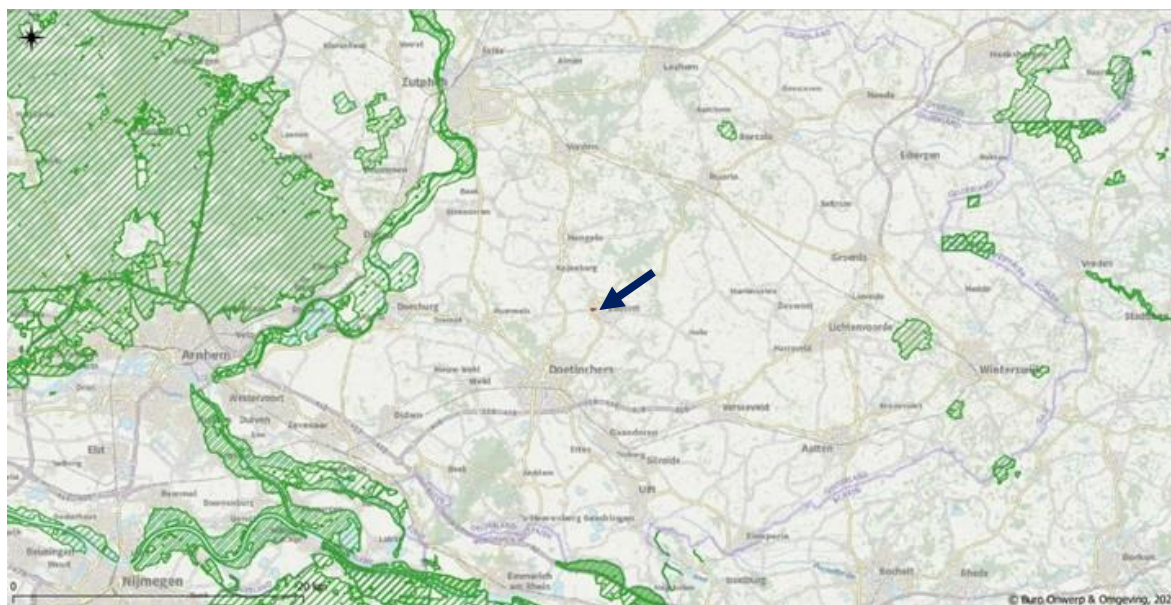
In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan natuurtoets geldig is voor een periode van maximaal drie jaar, tenzij de ecologische omstandigheden in deze periode wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, of wanneer inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan drie jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de natuurtoets opnieuw te onderzoeken.

2. GEBIEDSBESCHERMING

Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn van de Europese Unie. Dit zijn gebieden waarin habitats en soorten beschermd worden die van Europees belang zijn. Per Natura 2000-gebied zijn specifieke instandhoudingsdoelen opgesteld. Projecten en andere handelingen die negatieve effecten hebben op de kwaliteit van de habitats en/of de instandhoudingsdoelen van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder een vergunning. Dit geldt niet alleen voor projecten en handelingen binnen het Natura 2000-gebied. Ook projecten en handelingen aangrenzend of buiten het gebied kunnen negatieve effecten veroorzaken.

Het onderzochte gemeentewerfterrein ligt buiten de Natura 2000-gebieden. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied bevindt zich op circa 12,1 kilometer ten westen van het projectgebied en betreft de Rijntakken (figuur 3). Andere Natura 2000-gebieden op minder dan 25 km afstand zijn Stelkampsveld (ca. 14,6 km), 'Klevsche Landwehr, Anholtsche Issel, Feldschlaggraben und Regnieter Bach' (ca. 15,9 km), Veluwe (ca. 17,1 km), 'VSG Unterer Niederrhein' (ca. 17,2 km), 'NSG Hetter-Millinger Bruch, mit Erweiterung' (ca. 17,2 km), Landgoederen Brummen (ca. 17,5 km), 'NSG Emmericher Ward' (ca. 20,0 km), Korenburgerveen (ca. 20,5 km), 'Rhein-Fischschutzzonen zwischen Emmerich und Bad Honnef' (ca. 20,5 km), 'NSG Bienener Altrhein, Millinger und Hurler Meer und NSG Empeler Meer' (ca. 20,6 km), 'Kalflack' (ca. 21,0 km), 'NSG Grietherorter Altrhein' (ca. 21,8 km), 'NSG Salmorth, nur Teilfläche' (ca. 22,0 km), 'NSG Kellener Altrhein, nur Teilfläche, mit Erweiterung' (ca. 23,2 km), 'Zwillbrocker Venn und Ellewicker Feld' (ca. 24,2 km) en 'VSG Moore und Heiden des westlichen Münsterlandes' (ca. 24,2 km) (figuur 3).

Figuur 3. Ligging projectgebied (rode stip en pijl) t.o.v. de Natura 2000-gebieden (groen gearceerde vlakken en lijnen).

Gezien het type werkzaamheden en de ligging van het projectgebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden zijn er geen negatieve effecten als oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, optische verstoring en verstoring door trilling, geluid en mechanische effecten. Door het gebruik van werktuigen kunnen er wel indirecte gevolgen zijn door stikstofdepositie vanuit de lucht. Omdat zeventien Natura 2000-gebieden op minder dan 25 km afstand van het projectgebied liggen vindt er mogelijk stikstofdepositie plaats op stikstofgevoelige habitattypen van deze Natura 2000-gebieden. De tijdelijke emissie in de realisatiefase is vanaf 1 juli 2021 echter vrijgesteld volgens de Wijzigingswet Wet natuurbescherming en Omgevingswet (stikstofreductie en natuurverbetering) en kan daardoor vanaf 1 juli 2021 zonder vergunning plaatsvinden (Rijks-overheid, 2021). De vrijstelling heeft echter geen betrekking op de gebruiksfase. Aangezien er in de toekomstige situatie sprake zal zijn van een toename van het aantal verkeersbewegingen vindt er in de gebruiksfase een toename van stikstofemissie plaats. Om de effecten van de stikstofuitstoot op nabijgelegen Natura 2000-gebieden inzichtelijk te maken wordt geadviseerd om een AERIUS-berekening uit te laten voeren.

Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone

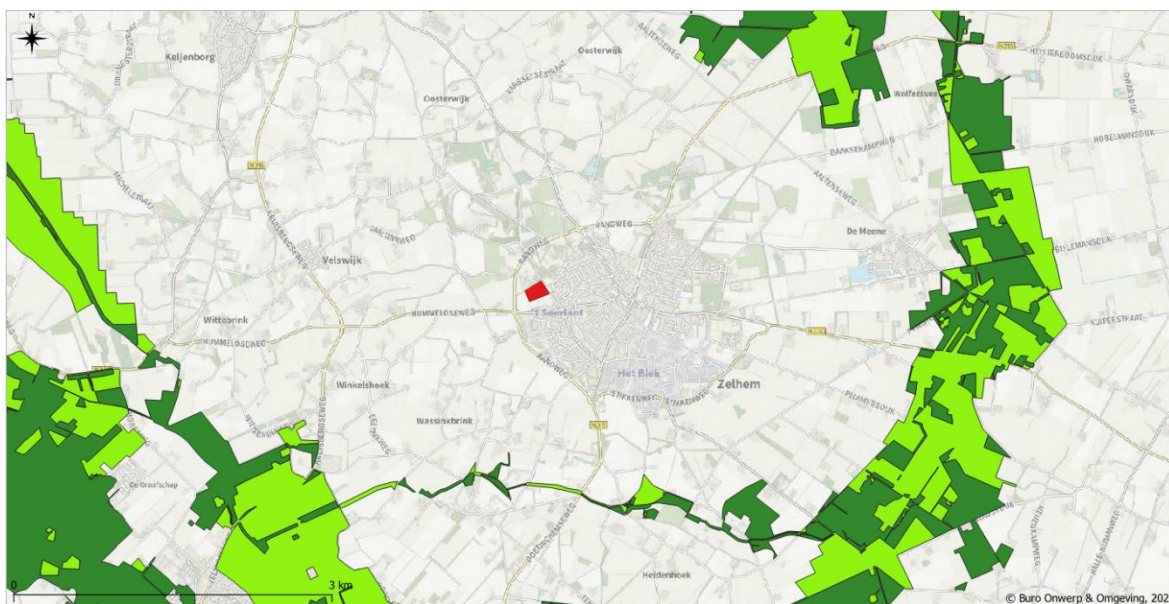
Natuurnetwerk Nederland (NNN) bestaat uit een netwerk van natuurgebieden en heeft als doel deze beter met elkaar en omliggende agrarische gebieden te verbinden. In Gelderland zijn deze gebieden bekend als het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het NNN is niet meegenomen in de Wnb; provincies wijzen zelf gebieden aan en dragen de verantwoordelijkheid voor het NNN en zijn behoud en ontwikkeling. In Gelderland zijn de GNN-gebieden aangewezen in de Provinciale Omgevingsvisie en beschermd volgens de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening (Provincie Gelderland, 2018; Provincie Gelderland, 2022).

Ruimtelijke ingrepen mogen de kenmerken en waarden van het NNN niet schaden. Dit wordt gewaarborgd door het 'nee, tenzij'-principe. Dit houdt in dat de voorgenomen ontwikkeling geen doorgang kan vinden als er sprake is van significant negatieve effecten, tenzij wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De ontwikkeling moet van groot openbaar belang zijn;
- Er zijn geen reële alternatieven;
- Negatieve effecten op oppervlakte, samenhang en wezenlijke kenmerken en waarden worden zoveel mogelijk beperkt en de overblijvende effecten worden gelijkwaardig gecompenseerd.

Om de samenhang van de natuur in het GNN te beschermen wil de provincie verbindingzones aanleggen in de Groene Ontwikkelingszone (GO). Het bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur die vervlochten zijn met het GNN. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn in principe niet toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de kernkwaliteiten. Net als de GNN-gebieden is de GO aangewezen in de Provinciale Omgevingsvisie en beschermd volgens de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening.

Het projectgebied ligt op circa 1,4 kilometer ten zuiden van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en op circa 1,6 kilometer ten zuiden van de Groene Ontwikkelingszone (GO) (figuur 4). Gezien de ligging buiten deze gebieden worden de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het GNN en de GO bij de werkzaamheden niet aangetast.

Figuur 4. Ligging projectgebied (rood vlak) t.o.v. het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen).

Houtopstanden

Als houtopstanden buiten de bebouwde kom worden geveld kan er een meld- en herbeplantingsplicht gelden. Dergelijke houtopstanden worden in de Wet natuurbescherming omschreven als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend die een oppervlakte van 10 are of meer beslaan. Ook wordt een rijbeplanting van meer dan 20 bomen als houtopstand gerekend (Wnb §4.1).

De houtopstanden in het projectgebied vallen niet onder de definitie houtopstanden, zoals bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstanden van het terrein bevinden zich namelijk binnen de begrenzing van de bebouwde kom. Hierdoor is er geen sprake van een meld- en herbeplantingsplicht zoals bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. Indien het noodzakelijk is om houtopstanden te kappen, moet echter rekening worden gehouden met de aanvraag van een gemeentelijke kapvergunning.

3. SOORTBESCHERMING

Vleermuizen

Op basis van openbare verspreidingsgegevens kunnen in de omgeving van het projectgebied de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis voorkomen. Alle vleermuissoorten zijn op Europees niveau beschermd conform de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb).

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Ook zijn er soorten die zowel gebouw- als boombewonend zijn.

Op het perceel van de gemeentewerf zijn zowel bebouwing als houtopstanden aanwezig. De bebouwing werd geïnspecteerd op de aanwezigheid van openingen, nissen en spleetvormige ruimtes. Het hoofdgebouw heeft enkele barsten in de bakstenen muur, maar hier hebben vleermuizen onvoldoende gelegenheid om in weg te kruipen. In het noordelijke deel van dit gebouw zijn echter wel enkele spleten langs de dakrand en in de muur aanwezig die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Verder is er ook een elektriciteitshuisje aanwezig aan de noordwestzijde van het terrein. Dit elektriciteitshuisje heeft smalle openingen langs de dakrand en beschikt over open stootvoegen die leiden tot een spouwruimte. Hierdoor is ook dit gebouw geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen (figuur 5). Ook zijn er verschillende bomen aanwezig met spechtenholen (in het zuidelijke gedeelte van het terrein). Deze bomen zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Negatieve effecten op zowel gebouw- als boombewonende vleermuizen kunnen daarom niet worden uitgesloten.

Figuur 5. Voorbeelden van potentiële verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in smalle openingen langs de dakrand en open stootvoegen.

Vliegroutes

Vleermuizen volgen vaak lijnvormige elementen om heen en weer te bewegen tussen de verblijfplaatsen en foerageergebieden. Het behoud van lijnvormige landschapselementen is daarom van groot belang voor de instandhouding van vleermuispopulaties. De woningbouw kan een negatief effect hebben op vliegroutes van vleermuizen als wordt besloten om alle houtopstanden te kappen. Indien de houtopstanden op het terrein worden verwijderd is nader onderzoek naar vliegroutes noodzakelijk.

Foerageergebieden

De in Nederland voorkomende vleermuizen leven allemaal van insecten. Ze foerageren daarom op allerlei plekken waar veel vliegende insecten aanwezig zijn. Enkele voorbeelden van dit soort gebieden zijn windbeschutte plaatsen langs lijnvormige elementen (bijv. sloten, beken, bosranden en houtwallen), maar ook in bosgebieden, open plekken in bossen of langs oevers met rietkragen. Bij het verdwijnen van essentiële foerageergebieden gaan de verblijfplaatsen ook verloren. Aangezien er houtopstanden en twee vijvers aanwezig zijn die kunnen voorzien in een foerageerfunctie, kunnen essentiële foerageergebieden verloren gaan met de realisatie van de woningbouw. Hierdoor kunnen negatieve effecten op essentiële foerageergebieden van vleermuizen niet worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Algemene soorten

Verschillende algemene grondgebonden zoogdieren kunnen voorkomen in en rondom het projectgebied. Het is niet uit te sluiten dat deze zoogdieren (nog) in het projectgebied aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden. Voor de meeste grondgebonden zoogdieren geldt in Gelderland een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht, waarbij alle handelingen die nadelige gevolgen veroorzaken achterwege gelaten moeten worden (artikel 1.11 Wnb). Indien dit niet mogelijk is moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te beperken of ongedaan te maken.

Strikt beschermde soorten

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen de steenmarter, boommarter, bunzing, hermelijn, wezel, das en eekhoorn in de omgeving van het projectgebied voorkomen. Deze soorten zijn nationaal beschermd (artikel 3.10 Wnb).

Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes, dichte bosschages en dergelijke als verblijfplaats (Zoogdierverseniging, 2022^a). Het hoofdgebouw op het terrein werd onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen en sporen (bijv. latrines), maar deze werden niet aangetroffen. De houtopstanden en bosschages kunnen wel voldoende dekking bieden voor de soort. Negatieve effecten op de steenmarter kunnen daarom niet worden uitgesloten.

De boommarter is een bosbewoner die in verschillende bostypen voorkomt. Boommarters verblijven in hollen van andere diersoorten en passen die naar eigen behoefte aan. Vaak zijn dit holtes die zijn uitgehakt door zwarte spechten of burchten van vossen en dassen (Zoogdierverseniging, 2020^b). De aangetroffen spechtenhollen binnen de begrenzing van het gemeentewerfterrein zijn echter te klein voor de boommarter. Bovendien hebben de aanwezige houtopstanden niet het karakter van een bosgebied, liggen ze langs de rand van de bebouwde kom van Zelhem en zijn ze niet verbonden met andere bosgebieden. Negatieve effecten op de soort kunnen daarom worden uitgesloten.

De bunzing, hermelijn en wezel zijn kleine marterachtigen die in kleinschalige cultuurlandschappen voorkomen (Bouwens, 2017). Alle kleine marters zoeken graag dekking in houtwallen, houtstapels of heggen. Ze nestelen vaak in hopen van andere diersoorten. Zo wordt de bunzing vaak aangetroffen in de hopen van konijnen, mollen, vossen en dassen, maar bijvoorbeeld ook andere beschutte ruimtes zoals onder boomwortels of takkenrillen. De hermelijn nestelt meestal in de hopen van mollen en konijnen en de wezel vooral in hopen van muizen, ratten en konijnen (Veldman & Troost, 2019). Zowel de rust- en verblijfplaatsen als de functionele leefomgeving van de kleine marters zijn beschermd. In het projectgebied zijn meerdere hopen van zoogdieren aangetroffen en de houtopstanden kunnen behoren tot de functionele leefomgeving. Negatieve effecten op de bunzing, hermelijn en wezel kunnen daarom niet worden uitgesloten.

De das is een nachttactieve soort en komt voor in kleinschalige landbouwlandschappen. Burchten worden aangetroffen in houtwallen, langs bosranden, singels en heggen. De burchtingangen maken deel uit van een uitgebreid hopenstelsel van lange gangen en kamers die onderling verbonden zijn. Een typische burcht heeft drie à tien ingangen (Zoogdierverseniging, 2020c). Binnen de begrenzing van het projectgebied werden geen burchtingangen aangetroffen. Negatieve effecten op de soort kunnen daarom worden uitgesloten.

Eekhoorns bouwen bolvormige nesten in bomen. Deze hebben een doorsnede van 30 tot 50 cm en zijn vooral 's winters goed waarneembaar. Soms gebruiken ze ook boomholtes, oude kraaien- of eksterneuten of grote nestkasten als nestplaats. Nesten van eekhoorns kunnen op die van de ekster lijken, maar zijn te onderscheiden aan de aanwezigheid van blaadjes (Zoogdierverseniging, 2022^d). In het projectgebied werd een potentieel eekhoornnest aangetroffen. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de eekhoorn niet worden uitgesloten.

Vogels

Algemene soorten

Verschillende algemene vogelsoorten kunnen voorkomen in en rondom het projectgebied. Tijdens de quickscan werden de heggenmus, holenduif, roodborst, merel, zanglijster en tijaftaf waargenomen. Conform de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb) is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van in het wild levende vogelsoorten te vernielen of te beschadigen, of nesten van deze vogels weg te nemen. Tevens zijn alle vogelsoorten tijdens het broedseizoen beschermd. Voor de meeste vogels kan worden aangenomen dat het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli (indicatief broedseizoen) loopt, maar bij enkele soorten begint het seizoen eerder of loopt het langer door. Dichter bij het indicatieve broedseizoen is de kans op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten groter. Op het moment dat sprake is van een nest dat in gebruik is, zijn werkzaamheden die kunnen leiden tot beschadiging of verstoring hiervan verboden. Hierop is geen uitzondering en er is ook geen ontheffing mogelijk. Er wordt daarom geadviseerd om werkzaamheden waarbij nesten in struiken en bomen op de naastgelegen terreinen verstoord kunnen worden, (ruim) buiten het indicatieve broedseizoen uit te voeren.

Strikt beschermde soorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Aan de rand van de bebouwde kom van Zelhem kunnen dit de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief zijn. Negatieve effecten op de grote gele kwikstaart kunnen echter op voorhand worden uitgesloten aangezien er geen beken of rivieren aanwezig zijn. Ook kunnen negatieve effecten op de slechtvalk op voorhand worden uitgesloten aangezien er geen hoge gebouwen aanwezig zijn waar deze soort op broedt. Daarnaast kunnen negatieve effecten op de wespandief en havik op voorhand worden uitgesloten, aangezien deze een meer teruggetrokken bestaan leiden en niet in kleine houtopstanden broeden.

De boomvalk jaagt in open en halfopen landschappen zoals parklandschappen, heiden of boerenland. Ze broeden in verschillende typen bos, maar geven de voorkeur aan halfopen bos of bosranden. De soort broedt in oude kraaien- of eksternesten (Vogelbescherming Nederland, 2022^a). Er zijn nesten aangetroffen in het projectgebied die geschikt kunnen zijn voor de boomvalk. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestplaatsen van de boomvalk niet worden uitgesloten.

De buizerd is een roofvogel die voorkomt in gevarieerde landschappen waar weilanden worden afgewisseld met houtwallen, bosranden en andere houtopstanden (BIJ12, 2017^a). Het projectgebied vormt daarom een potentieel geschikte leefomgeving voor de soort. Tijdens het veldbezoek werd een potentieel nest van de buizerd aangetroffen, waardoor negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestplaatsen van buizersd niet kunnen worden uitgesloten.

De gierzwaluw is een soort die voorkomt in dorpen en steden waar hij broedt in donkere holtes, spleten en onder dakpannen van gebouwen op tenminste een hoogte van circa drie meter (BIJ12, 2017^b). Er zijn dergelijke holtes en spleten in het noordelijke gedeelte van het hoofdgebouw aanwezig waar de gierzwaluw zou kunnen broeden. Het transformatorhuisje is echter niet hoog genoeg en is omgeven door bosschages waardoor het niet geschikt is voor de gierzwaluw. Negatieve effecten op nestlocaties van de gierzwaluw kunnen daarom niet worden uitgesloten voor het hoofdgebouw.

De huismus is een standvogel die gebonden is aan bebouwing en komt voornamelijk voor in dorpen en steden waar ze broeden onder dakpannen of andere spleten en nissen in gebouwen (BIJ12, 2017^c). Er zijn potentieel geschikte nestlocaties aanwezig in het noordelijke deel van het hoofdgebouw. Negatieve effecten op nestlocaties van de huismus kunnen daarom niet worden uitgesloten.

De kerkuil leeft doorgaans in cultuurlandschappen waar ook kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen en bosjes worden aangetroffen. De soort broedt in Nederland in ongeveer 90% van de gevallen in nestkasten die in boerenschuren zijn geplaatst (BIJ12, 2017^d). Er is gecontroleerd op de aanwezigheid van verblijfplaatsen en sporen (bijv. braakballen) van de kerkuil in het hoofdgebouw, maar deze werden niet aangetroffen. Negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestlocaties van de kerkuil kunnen daarom worden uitgesloten.

De ransuil leeft in kleinschalige landbouwlandschappen, bosranden, parken en open bosgebieden. De soort broedt meestal in oude nesten van kraaien, eksters en soms in oude nesten van reigers, roofvogels of eekhoorns. Bij voorkeur bevinden deze zich in naaldbomen, maar ook in boomopslag, houtwallen en vrijstaande bomen (Vogelbescherming Nederland, 2022^b). In het projectgebied werden potentiële nesten aangetroffen. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de ransuil niet worden uitgesloten.

De roek is een koloniebroeder die van oorsprong voorkomt in vochtige gras- en bouwlanden met verspreid staande boomgroepen. Een groot deel van de Nederlandse populatie broedt tegenwoordig binnen de bebouwde kom. De nesten worden gebouwd in hoog opgaande bomen (BIJ12, 2017^e). In het projectgebied zijn geen potentiële nesten van de roek aangetroffen, aangezien deze soort in kolonies broedt met veel nesten dicht bij elkaar. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de roek worden uitgesloten.

De sperwer broedt voornamelijk in jonge dichte bossen en halfopen landschappen met houtsingels en houtwallen, maar kan ook in tuinen en parken broeden. De bomen waar in wordt gebroed moeten voldoende dekking bieden. Hierdoor worden vaak naaldbomen zoals de fijnspar gebruikt als nestlocatie (Vogelbescherming Nederland, 2022^c). In het projectgebied zijn potentiële nesten aangetroffen. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de sperwer niet worden uitgesloten.

De steenuil is een soort die voorkomt in kleinschalige cultuurlandschappen. Steenuilen broeden meestal in boomholten, nestkasten of nauwe ruimtes in gebouwen, bijvoorbeeld tussen de dakbedekking en het beschot. De steenuil is een zeer honkvaste soort die jaarrond gebruikt maakt van het nest (BIJ12, 2017^f). Er is gecontroleerd op de aanwezigheid van verblijfplaatsen en sporen (bijv. braakballen) van de steenuil in het hoofdgebouw, maar deze werden niet aangetroffen. Echter kunnen de boomholtes mogelijk wel gebruikt worden door de steenuil en kan het projectgebied tot het functioneel leefgebied van de soort behoren. Negatieve effecten op de jaarrond beschermde nestlocaties en het functioneel leefgebied van de steenuil kunnen daarom niet worden uitgesloten.

Naast strikt beschermde soorten, staan er ook soorten in de Wet natuurbescherming beschreven waarvan het nest alleen jaarrond beschermd is als er zwaarwegende ecologische redenen zijn, zoals de tijdens de quickscan waargenomen pimpelmees en groene specht. Dit zijn voornamelijk holenbroeders, maar ook soorten die op of tegen gebouwen aan nestelen. Het projectgebied biedt nestgelegenheid voor enkele soorten uit deze categorie. In de directe omgeving zijn echter voldoende uitwijkmogelijkheden waardoor de lokale staat van instandhouding niet in gevaar komt. Er zijn daarom geen ecologisch zwaarwegende redenen om potentiële nesten van deze soorten jaarrond te beschermen.

Reptielen en amfibieën

Algemene soorten

Op basis van de openbare verspreidingsgegevens zijn verschillende algemene amfibieën te verwachten in de omgeving van het projectgebied. Voor de algemene soorten geldt een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Verder geldt wel de algemene zorgplicht, waarbij alle handelingen die nadelige gevolgen veroorzaken achterwege gelaten moeten worden (artikel 1.11 Wnb). Indien dit niet mogelijk is moeten maatregelen worden genomen om negatieve effecten te beperken of ongedaan te maken.

Strikt beschermde soorten

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad, hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang in de omgeving van het projectgebied kunnen voorkomen. De boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad worden op Europees niveau beschermd conform de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb) en de hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang zijn nationaal beschermd (artikel 3.10 Wnb). De heikikker, poelkikker en rugstreeppad kunnen op voorhand worden uitgesloten van negatieve effecten aangezien het projectgebied niet voldoet aan de eisen die deze soorten stellen aan de leefomgeving.

De boomkikker komt voor in visvrije, zonnig gelegen en matig voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie in de nabijheid van bos en struweel (RAVON, 2022^a). Het projectgebied voldoet aan de eisen die de boomkikker stelt aan zijn leefomgeving, waardoor negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten.

De kamsalamander komt voor in voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde oevervegetatie. Vaak zijn deze gelegen in kleinschalige landschappen met elementen als struweel en houtwallen. In het riviereengebied komt de soort ook voor in strangen, kleiputten en kolken (RAVON, 2022^b). Het projectgebied voldoet aan de eisen die de kamsalamander stelt aan zijn leefomgeving. Negatieve effecten op de soort zijn daarom niet uitgesloten.

De hazelworm verblijft vaak onder vegetatie en dood hout en komt voornamelijk voor in open bossen, bosranden, heideterreinen, houtwallen en bermen op zand- en lössgronden (RAVON, 2022^c). In het projectgebied zijn houtwallen aanwezig. Echter hebben waarnemingen uit de omgeving betrekking op de Kruisbergsche Bosschen bij Doetinchem. Het projectgebied is niet verbonden met dit natuurterrein. Gezien de ligging en de vele barrières tussen het projectgebied en dit natuurterrein komt de hazelworm niet voor in het projectgebied. Negatieve effecten op de hazelworm kunnen daarom worden uitgesloten.

De levendbarende hagedis komt voornamelijk voor op heidevelden en hoogvenen en wordt hier vaak op vochtige plekken waargenomen. De soort komt ook voor in bermen, ruige graslanden, open bossen en duingebieden (BIJ12, 2017e; RAVON, 2022^d). Op het terrein zijn vijvers en houtwallen aanwezig. Echter hebben waarnemingen uit de omgeving van Zelhem betrekking op de Heidenhoekse Vloed en Wolferswoud. Gezien de ligging en de vele barrières tussen het projectgebied en deze natuurterreinen komt de levendbarende hagedis niet voor in het projectgebied. Negatieve effecten op de levendbarende hagedis kunnen daarom worden uitgesloten.

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats en legt zijn eieren in broeihopen of ingerotte boomstobben (RAVON, 2022^e). Aangezien er vijvers met daaromheen bosschages aanwezig zijn, kan het terrein geschikt zijn als voortplantingshabitat van de ringslang. Negatieve effecten op de ringslang kunnen daarom niet worden uitgesloten.

Vlinders

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de strikt beschermde teunisbloempijlstaart, grote weerschijnvlinder, grote vos en kleine ijsvogelvlinder voorkomen in de omgeving van het projectgebied. Van deze soorten wordt de teunisbloempijlstaart op Europees niveau beschermd conform de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb) en zijn de overige soorten nationaal beschermd (artikel 3.10 Wnb).

De teunisbloempijlstaart gebruikt vooral de (middelste) teunisbloem als waardplant, maar ook het (harig) wilgenroosje, basterdwederik en grote kattenstaart worden gebruikt om eitjes op af te zetten. De soort komt daarom voor in vochtige bossen, bosranden en warme open plekken (Van Deijk, 2018). De soort overwintert als pop in de strooisellaag (NDFF, 2022^a). Gezien het type terrein zouden waardplanten van de teunisbloempijlstaart aanwezig kunnen zijn in het projectgebied. Tijdens het veldbezoek zijn er echter geen waardplanten aangetroffen terwijl deze wel zichtbaar aanwezig zouden moeten zijn in de periode waarin het veldbezoek plaatsvond. Negatieve effecten op de teunisbloempijlstaart zijn daarom uitgesloten.

De grote weerschijnvlinder gebruikt de boswilg en grauwe wilg als waardplant en komt voornamelijk voor rond oude, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of bossen langs beekdalen (De Vlinderstichting, 2022^a). Het projectgebied vormt een potentieel geschikt voortplantingsbiotoop aangezien de aanwezige boswilgen als waardplant kunnen fungeren. Negatieve effecten op de grote weerschijnvlinder kunnen daarom niet worden uitgesloten.

De grote vos is een zeldzame, migrerende vlinder die haar eitjes legt rond de bovenste takken van hoogopgaande bomen. In Nederland voorzien iepen in 96% van de gevallen in de voortplantingsplaatsen van grote vossen. Sommige wilgensoorten, de pruim en de zoete kers vullen de overige 4% op (Nederlands Soortenregister, 2022). Het projectgebied vormt een potentieel geschikt voortplantingsbiotoop aangezien de aanwezige boswilgen als waardplant kunnen fungeren. Negatieve effecten op de grote vos kunnen daarom niet worden uitgesloten.

De kleine ijsvogelvlinder gebruikt de wilde kamperfoelie als waardplant en komt voornamelijk voor rond bosranden van loof- en gemengde bossen (De Vlinderstichting, 2022^b). De wilde kamperfoelie werd tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, waardoor het projectgebied geen geschikte voortplantingsbiotoop vormt voor deze soort. Negatieve effecten op de kleine ijsvogelvlinder kunnen daarom worden uitgesloten.

Overige beschermde diersoorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde kevers, vissen en weekdieren rondom het projectgebied. Wel komt de strikt beschermde gevlekte witsnuitlibel voor in de ruime omgeving van het projectgebied. Deze soort wordt echter aangetroffen in laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en duinplassen (Vlinderstichting, 2022^c). Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied kunnen negatieve effecten op de gevlekte witsnuitlibel echter worden uitgesloten.

Vaatplanten

Op basis van openbare verspreidingsgegevens is het strikt beschermde gevlekt zonneroosje in de omgeving van het projectgebied te verwachten. Het gevlekt zonneroosje is een nationaal beschermde soort (artikel 3.10 Wnb) en groeit op stenige en zonnige, open plaatsen op voedselarme, droge zandgronden zoals duinen en kale rotsen (NDFF^b, 2022). Het projectgebied vormt geen geschikte habitat voor deze soort en de soort is niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Negatieve effecten op het gevlekt zonneroosje kunnen daarom worden uitgesloten.

Tijdens de quickscan werden alleen algemene plantensoorten waargenomen in en rondom het projectgebied, namelijk boswilg, gewone braam, gewoon speenkruid, grove den, haagbeuk, hazelaar, hondsdrif, hulst, kleeftkruid, kleine brandnetel, klimop, klimopereprijs, look-zonder-look, madeliefje, paardenbloem, ruwe berk, stinkende gouwe, taxus, vogelkers, wilde lijsterbes en zomereik.

4. SAMENVATTING

Onderstaande tabel geeft de soorten weer die (mogelijk) aanwezig zijn, de effecten waar ze last van hebben en eventuele vervolgstappen die genomen moeten worden. De onderzoeksmethodes naar deze soorten zullen in de rapportage van het nader onderzoek worden toegelicht.

Soortgroep	Soort(en)	Aanwezigheid	Mogelijk effect	Opmerkingen
Vleermuizen	Verblijfplaatsen gebouw-bewonende soorten	Mogelijk	Verdwijnen verblijfplaatsen	Nader onderzoek nodig
	Verblijfplaatsen boom-bewonende soorten	Mogelijk	Verdwijnen verblijfplaatsen	Nader onderzoek nodig
	Vliegroutes	Mogelijk	Verdwijnen vliegrou-tes	Nader onderzoek nodig
	Foerageergebieden	Mogelijk	Verdwijnen essentieel foerageergebied	Nader onderzoek nodig
Grondgebon-den zoogdier-soorten	Steenmarter, bunzing, hermelijn, wezel en eekhoorn	Mogelijk	Verdwijnen verblijfplaatsen en functio-neel leefgebied	Nader onderzoek nodig
	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
Vogels	Boomvalk, buizerd, gier-zwaluw, huismus, rans-uil, sperwer en steenuil	Mogelijk	Verdwijnen verblijfplaatsen en functio-neel leefgebied	Nader onderzoek nodig
	Algemene soorten	Ja	Verstoring of verdwij-nen nestplaatsen	Werken buiten het vogelbroedseizoen
Reptielen en amfibieën	Boomkikker, kamsala-mander en ringslang	Mogelijk	Verstoring of verdwij-nen verblijfplaatsen	Nader onderzoek nodig
	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
Vlinders	Grote weerschijnvlinder en grote vos	Mogelijk	Verdwijnen voortplan-tings- en/of overwin-teringsplaatsen	Nader onderzoek nodig
Overige dier-soorten	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
Vaatplanten	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-

*Er dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

5. LITERATUURLIJST

Referenties

Bouwens, S. (2017). *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*. 's-Hertogenbosch, Nederland: Zoogdiervereniging Nederland en Provincie Noord-Brabant

BIJ12 (2017^a). *Kennisdocument Buizerd, Buteo buteo, versie 1.0, juli 2017*. BIJ12: Utrecht, Nederland.

BIJ12 (2017^b). *Kennisdocument Gierzwaluw, Apus apus, versie 1.0, juli 2017*. BIJ12: Utrecht, Nederland.

BIJ12 (2017^c). *Kennisdocument Huismus, Passer domesticus, versie 1.0, juli 2017*. BIJ12: Utrecht, Nederland.

BIJ12 (2017^d). *Kennisdocument Kerkuil, Tyto alba, versie 1.0, juli 2017*. BIJ12: Utrecht, Nederland.

BIJ12 (2017^e). *Kennisdocument Roek, Corvus frugilegus, versie 1.0, juli 2017*. BIJ12: Utrecht, Nederland.

BIJ12 (2017^f). *Kennisdocument Steenuil, Athene noctua, versie 1.0, juli 2017*. BIJ12: Utrecht, Nederland.

BIJ12 (2017^g). *Kennisdocument Levendbarende hagedis, Zootoca vivipara, versie 1.0, juli 2017*. BIJ12: Utrecht, Nederland.

De Vlinderstichting (2022^a). *Grote weerschijnvlinder, Apatura iris*. Geraadpleegd op 26 april 2022 via <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-weerschijnvlinder>

De Vlinderstichting (2022^b). *Kleine ijsvogelvlinder, Limenitis camilla*. Geraadpleegd op 26 april 2022 via <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/kleine-ijvogelvlinder>

De Vlinderstichting (2022^c). *Gevlekte witsnuitlibel, Leucorrhinia pectoralis*. Geraadpleegd op 26 april 2022 via <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/gevlekte-witsnuitlibel>

Nationale Databank Flora en Fauna [NDFF] (2022^a). *Teunisbloempijlstaart*. Geraadpleegd op 26 april 2022 via <https://www.verspreidingsatlas.nl/10721#>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) (2022^b). *Gevlekt zonneroosje*. Geraadpleegd op 20 mei 2022 via <https://www.verspreidingsatlas.nl/1313#>

Nederlands Soortenregister (2022). *Grote vos, Nymphalis polychloros*. Geraadpleegd op 20 mei 2022 via https://www.nederlandsesoorten.nl/linnaeus_ng/app/views/species/nsr_taxon.php?id=168189&cat=152

Provincie Gelderland (2018). *Omgevingsvisie Gaaf Gelderland*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.

Provincie Gelderland (2022). *Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (februari 2022)*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.

RAVON (2022^a). *Boomkikker, Hyla arborea*. Geraadpleegd op 20 mei 2022 via <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/boomkikker>

RAVON (2022^b). *Kamsalamander, Triturus cristatus*. Geraadpleegd op 20 mei 2022 via <https://ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/kamsalamander>

RAVON (2022^c). *Hazelworm, Anguis fragilis*. Geraadpleegd op 20 mei 2022 via <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/hazelworm>

RAVON (2022^d). *Levendbarende hagedis, Zootoca vivipara*. Geraadpleegd op 20 mei 2022 via <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/levendbarende-hagedis>

RAVON (2022^e). *Ringslang, Natrix helvetica*. Geraadpleegd op 24 mei 2022 via <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/ringslang>

Van Deijk, J. (2018). *Een nieuwe standvlinder: De teunisbloempijlstaart*. Geraadpleegd op 24 mei 2022 via <https://edepot.wur.nl/464086>

Veldman, J. & Troost, C. (2019). *Brochure Soortenbescherming in Overijssel: Bunzing, egel, hermelijn en wezel*. Zwolle, Nederland: Provincie Overijssel.

Vogelbescherming Nederland (2022^a). *Boomvalk*. Geraadpleegd op 24 mei 2022 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/boomvalk>

Vogelbescherming Nederland (2022^b). *Ransuil*. Geraadpleegd op 24 mei 2022 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/ransuil>

Vogelbescherming Nederland (2022^c). *Sperwer*. Geraadpleegd op 24 mei 2022 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/sperwer>

Zoogdiervereniging (2022^a). *Steenmarter*. Geraadpleegd op 24 mei 2022 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

Zoogdiervereniging (2022^b). *Boommarter*. Geraadpleegd op 24 mei 2022 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/boommarter>

Zoogdiervereniging (2022^c). *Das*. Geraadpleegd op 24 mei 2022 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/das>

Zoogdiervereniging (2022^d). *Eekhoorn*. Geraadpleegd op 24 mei 2022 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn>

Gebruikte websites

www.floron.nl

www.pdok.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Overige geraadpleegde bronnen

Dietz, C. & Kiefer, A. (2016). *Bats of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Publishing.

Jędrzejewski, W. & Sidorovich, V. (2010). *The art of tracking animals*. Białowieża, Polen: Mammal Research Institute Polish Academy of Sciences Białowieża.

Svensson, L., Mullaney, K. & Zetterström, D. (2009). *Birds of Europe* (2e ed.). Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.

Tolman, T. & Lewington, R. (2008). *Collins Butterfly Guide: The Most Complete Guide to the Butterflies of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.

Vogelbescherming Nederland & Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (2007). *Topografische atlas voor flora en fauna van Nederland* (1e ed.). Papendrecht, Nederland: Mouthaan Grafisch Bedrijf.